

แบบรายงานผลการพัฒนาองค์ความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๙ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ - นามสกุล นายวีรณัฐ สียากาศ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

สถานพัฒนาที่ดิน นนทบุรี สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑

หัวข้อการพัฒนา ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล (Digital Leadership)

สถานที่ ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๙

หน่วยงานที่จัดอบรม สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (Thailand Digital Government Academy)

สรุปสาระสำคัญ

เรื่อง ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล (Digital Leadership)

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลมีผลต่อทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิต การทำงาน และการให้บริการของภาครัฐ ผู้นำในปัจจุบันจึงไม่ได้มีหน้าที่เพียงบริหารงานให้เป็นไปตามแผนเท่านั้น แต่ต้องสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลง วางแนวทางการปรับตัว และนำบุคลากรให้สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล (Digital Leadership) จึงหมายถึง ความสามารถในการนำองค์กรให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง โดยใช้เทคโนโลยี ข้อมูล และนวัตกรรมเป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พร้อมกับให้ความสำคัญกับบุคลากร การทำงานเป็นทีม และผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง

๑. กระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digital Transformation)

Digital Transformation ไม่ได้หมายถึงการนำคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมใหม่เข้ามาใช้แทนการทำงานแบบเดิมเท่านั้น แต่เป็นการปรับรูปแบบการทำงานขององค์กรให้เหมาะสมกับบริบทของยุคดิจิทัล ทั้งในด้านการวางแผน กระบวนการทำงาน บุคลากร ข้อมูล และวัฒนธรรมองค์กร กระบวนการสำคัญเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ขององค์กร จากนั้นประเมินว่าปัจจุบันมีความพร้อมด้านใดและยังมีข้อจำกัดอะไรบ้าง แล้วจึงเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาช่วยแก้ปัญหา พร้อมพัฒนาทักษะของบุคลากรให้สามารถใช้งานได้จริง เทคโนโลยี เช่น AI, Cloud, Big Data ระบบอัตโนมัติ และระบบฐานข้อมูล สามารถนำมาช่วยลดขั้นตอนการทำงาน จัดการข้อมูล และสนับสนุนการตัดสินใจได้ แต่การนำมาใช้ควรพิจารณาจากความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้น ไม่ใช่เลือกใช้เพียงเพราะเป็นเทคโนโลยีใหม่

๒. คุณลักษณะของผู้นำในยุคดิจิทัล

ผู้นำยุคดิจิทัลควรมีความสามารถในการมองภาพอนาคตและกำหนดทิศทางขององค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงต้องมีความยืดหยุ่นและพร้อมปรับวิธีการทำงานเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป นอกจากความเข้าใจด้านเทคโนโลยีแล้ว ผู้นำต้องสามารถใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการคิดค้นสิ่งใหม่ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ “การนำคน” เพราะการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลจะเกิดขึ้นไม่ได้หากบุคลากรไม่เข้าใจหรือไม่พร้อมที่จะปรับตัว ผู้นำจึงต้องสร้างความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็น สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยี

๓. การทำ Digital Transformation ในหน่วยงานภาครัฐ

การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลของภาครัฐมีเป้าหมายแตกต่างจากภาคธุรกิจในส่วน เพราะสิ่งสำคัญคือการยกระดับการให้บริการประชาชนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการหน่วยงานภาครัฐจึงควรนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดขั้นตอนการให้บริการ เพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล และสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ โดยต้องคำนึงถึงความถูกต้องและความปลอดภัยของข้อมูลเป็นสำคัญ การเปลี่ยนแปลงควรครอบคลุมทั้ง ๒ ด้าน คือ ความสามารถด้านดิจิทัลขององค์กร และ ความสามารถด้านภาวะผู้นำ โดยด้านแรกเกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพงานและพัฒนาประสิทธิภาพของผู้รับบริการ ส่วนด้านผู้นำเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ การสร้างการมีส่วนร่วม การจัดโครงสร้างการทำงาน และการบริหารการเปลี่ยนแปลง

๔. การขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลในบริบทของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการผลักดันการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งให้หน่วยงานภาครัฐสามารถนำเทคโนโลยีและข้อมูลมาใช้ในการบริหารงานและให้บริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านยังมีอุปสรรค เช่น การยึดติดกับระบบหรือวิธีการทำงานเดิม การทำงานแยกส่วนระหว่างหน่วยงาน การขาดการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ และความกังวลต่อความเสี่ยงจากการนำวิธีการใหม่มาใช้ ดังนั้น ผู้นำภาครัฐควรเป็นผู้ผลักดันการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง โดยให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของระบบและข้อมูล พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วม และติดตามผลลัพธ์ของการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

๕. การนำข้อมูลและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร

แนวคิดสำคัญของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล คือการเปลี่ยนจากการบริหารงานที่อาศัยประสบการณ์เพียงอย่างเดียวไปสู่การบริหารที่ใช้ข้อมูลเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ ข้อมูลที่มีอยู่ในหน่วยงานสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหา วางแผนการทำงาน ติดตามผล และประเมินประสิทธิภาพของโครงการได้ ขณะเดียวกัน การประเมินผลควรพิจารณาทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ ประสิทธิภาพ และประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ไม่ใช่พิจารณาเฉพาะจำนวนกิจกรรมที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์กับสถานที่พัฒนาที่ดินนทบุรี

จากความรู้เรื่องภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล สามารถนำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานของสถานที่พัฒนาที่ดินนทบุรีได้ โดยมองว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การปฏิบัติการกิจของสถานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งด้านการบริการเกษตรกร การบริหารข้อมูล การทำงานของบุคลากร และการประชาสัมพันธ์

ในด้านการให้บริการประชาชน สามารถนำช่องทางดิจิทัลมาเพิ่มความสะดวกให้แก่เกษตรกร เช่น การใช้ QR Code เพื่อเชื่อมโยงไปยังองค์ความรู้ แบบฟอร์ม หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ และการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยลดขั้นตอนการติดต่อราชการ ซึ่งจะช่วยให้เกษตรกรเข้าถึงข้อมูลของสถานที่ได้โดยไม่ต้องเดินทางมาติดต่อด้วยตนเองในทุกเรื่อง

ด้านการจัดการข้อมูล สามารถนำข้อมูลจากภารกิจต่าง ๆ ของสถานีมารวบรวมอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลพื้นที่ ปัญหาที่ดิน ผลการตรวจวิเคราะห์ดิน ผลการดำเนินงานโครงการ และข้อมูลการให้บริการ เมื่อข้อมูลถูกจัดระบบแล้วจะสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนการวางแผนลงพื้นที่และการส่งเสริมเกษตรกรให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ แนวคิดด้าน Data-Driven Management สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการติดตามงานของสถานี่ โดยจัดทำ Dashboard หรือระบบ

แสดงผลข้อมูลที่ช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เห็นภาพรวมของงานได้อย่างรวดเร็ว เช่น จำนวนผู้รับบริการ พื้นที่ดำเนินงาน ผลการดำเนินโครงการ หรือสถานะของวัสดุและผลิตภัณฑ์ พด. ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้การวางแผนและการจัดสรรทรัพยากรมีความเหมาะสมมากขึ้น

ด้านการทำงานภายในสถานี่ สามารถนำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้ในการประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างบุคลากร เพื่อลดการทำงานซ้ำซ้อน ลดการใช้เอกสาร และทำให้ข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น ทั้งยังช่วยให้การติดตามงานและการรายงานผลมีความรวดเร็ว

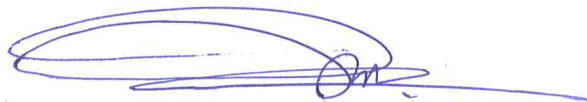
ในด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้นำสามารถนำแนวคิด Digital Leadership มาใช้โดยส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เรียนรู้และทดลองใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสมกับงาน พร้อมเปิดโอกาสให้บุคลากรเสนอแนวคิดในการปรับปรุงงาน การเปลี่ยนแปลงจึงไม่ควรเป็นการสั่งจากผู้บริหารเพียงฝ่ายเดียว แต่ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ที่เข้าใจกระบวนการทำงานและปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

สำหรับงานประชาสัมพันธ์ของสถานี่ สามารถนำความรู้ด้านดิจิทัลมาปรับรูปแบบการสื่อสารให้เหมาะกับพฤติกรรมของประชาชนในปัจจุบัน โดยนำเสนอข้อมูลด้านการพัฒนาที่ผ่าน Infographic คลิปวิดีโอ สื่อสังคมออนไลน์ และช่องทางดิจิทัลอื่น ๆ เพื่อให้ความรู้ที่มีอยู่สามารถเข้าถึงเกษตรกรได้มากขึ้น และช่วยสร้างภาพลักษณ์ของหน่วยงานให้มีความทันสมัยและเข้าถึงประชาชน

ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ต้องดำเนินควบคู่กับการรักษาความปลอดภัยของข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ควรกำหนดวิธีการจัดเก็บ การเข้าถึง และการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเหมาะสม เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์โดยไม่สร้างความเสี่ยงให้กับหน่วยงานหรือผู้รับบริการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม

การอบรมครั้งนี้ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นว่า ภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลไม่ได้หมายถึงการรู้จักเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการนำเทคโนโลยี ข้อมูล และบุคลากรมาทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ความรู้ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาวิสัยทัศน์และวิธีการทำงาน โดยเฉพาะการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูล การเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม สำหรับการปฏิบัติงานที่สถานี่พัฒนาที่ดินนทบุรี ความรู้จากการอบรมสามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาระบบงานและการให้บริการเกษตรกรให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้บุคลากรสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และร่วมกันขับเคลื่อนสถานี่ไปสู่การเป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีการบริหารงานด้วยข้อมูลและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

ลงนาม.....

(นายวีรณัฐ ลียาาศ)

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

ลงนาม.....

(นายพินิจ งามเนียม)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานี่พัฒนาที่ดินนทบุรี